
OBSAH

Metodická poznámka	9
--------------------------	---

ZÁKLADY FILOSOFIE

I	CO JE FILOSOFIE	11
1	O filosofické otázky (místo úvodu)	11
2	Původ slova filosofie	13
3	Čím filosofie není	14
4	Východisko a zdroje filosofování	18
4.1	Filosofie jako překročení světa každodennosti	18
4.2	Údiv, pochybování, nejistota – tři zdroje filosofie	20
5	Filosofie jako vidění světa v celku	22
6	Počátky filosofie	23
6.1	Mýtus a filosofie	24
6.2	Pravda mýtu a filosofická pravda	25
6.3	Řecká (západní) filosofie a orientální moudrost	26
7	Dělení filosofie	27
8	Hlavní filosofické disciplíny	29
8.1	Ontologie	29
8.2	Gnoseologie	33
8.3	Filosofická antropologie	37
8.4	Dějiny filosofie	38
II	DĚJINY FILOSOFIE	40
1	Myšlení staré Indie a Číny	40
1.1	Indická filosofie, buddhismus a džinismus	40
1.1.1	Indická filosofie	40
1.1.2	Buddhistická filosofie	42
1.1.3	Džinismus	44
1.2	Čínské myšlení	44
1.2.1	„I-ťing“ („Kniha proměn“)	45
1.2.2	Konfucius	46
1.2.3	Lao-c' a taoismus	47
1.3	Na závěr	48
2	Antická filosofie	48
2.1	Předsókratovská filosofie	48
2.1.1	Mílétská škola	49
2.1.2	Pýthagorás a jeho škola	50
2.1.3	Elejská škola	51
2.1.4	Hérakleitos z Efesu	52

2.1.5	Antičtí atomisté	52
2.1.6	Empedoklés a Anaxagorás	53
2.2	Filosofie klasického období	53
2.2.1	Sofisté	53
2.2.2	Sókratés	54
2.2.3	Platón	56
2.2.4	Aristotelés	58
2.3	Helénistická filosofie	60
2.3.1	Filosofie Epikúrova	60
2.3.2	Stoicismus	60
2.3.3	Skepticismus	61
2.3.4	Pokračovatelé Platónovi: gnóze	62
3	Středověká filosofie	64
3.1	Počátky křesťanského filosofického myšlení – – patristika	64
3.1.1	Aurelius Augustinus	66
3.2	Scholastika	67
3.2.1	Raná scholastika	68
3.2.2	Vrcholná scholastika (13. století)	69
3.2.3	Tomáš Akvinský	69
3.2.4	Pozdní scholastika	71
3.3	Středověká arabská a židovská filosofie	71
4	Renesanční filosofie	73
4.1	Sociální myšlení renesance	74
4.2	Renesanční „přírodní“ filosofie	75
4.2.1	Mikuláš Kusánský	75
4.2.2	Hermetická filosofie	75
4.2.3	Giordano Bruno, Johannes Kepler a Galileo Galilei	76
4.3	Francis Bacon a Thomas Hobbes	77
5	Novověká filosofie do 19. století (včetně Hegela)	78
5.1	Velké porenasanční filosofické systémy	79
5.1.1	René Descartes	79
5.1.2	Descartovi současníci, pokračovatelé a kritici	80
5.1.3	Baruch Spinoza	81
5.1.4	Gottfried Wilhelm Leibniz	82
5.2	Anglický empirismus (filosofie zkušenosti)	82
5.3	Francouzské osvícenství	84
5.4	Německá filosofie od Kanta do Hegela	87
5.4.1	Immanuel Kant	87
5.4.2	Německá romantika	88
5.4.3	Georg Wilhelm Friedrich Hegel	90
6	Filosofie 19. a 20. století	92
6.1	Filosofie druhé poloviny 19. století	93
6.1.1	Pozitivismus	93
6.1.2	Ludwig Feuerbach	93

6.1.3	Karel Marx a marxismus	94
6.1.4	Iracionalismus	95
6.2	Filosofie 20. století	97
6.2.1	Filosofie života Henri Bergsona a dalších myslitelů	97
6.2.2	Pragmatismus	98
6.2.3	Fenomenologie Edmunda Husserla	99
6.2.4	Tomáš Garrigue Masaryk	101
6.2.5	Filosofie bytí Martina Heideggera	102
6.2.6	Jan Patočka	104
6.2.7	Existencialismus	104
6.2.8	Neomarxismus	106
6.2.9	Křesťansky orientovaná filosofie	106
6.2.10	Novopozitivismus a kritický racionalismus	108
6.2.11	Hermeneutika	110

7	Filosofie postmoderní	111
7.1	Strukturalismus	112
7.2	Michel Foucault	112
7.3	Jacques Derrida	113
7.4	Jean-François Lyotard	113
7.5	Na závěr	114

III	PROMĚNY VĚDY JAKO PROMĚNY KULTURY	
	(filosofie vědy)	117
1	Věda v našem životě	117
2	Filosofie vědy	118
3	Paradigma vědy	119
4	Věda v kulturních epochách	120
5	Proměny současné vědy a její nové paradigma	121
6	Etika vědy	124

ZÁKLADY ETIKY

1	Otázky teoretické a individuální etiky	125
1.1	Co je etika	125
1.2	Proč etika	126
1.3	Kořeny naší etiky	127
1.3.1	Antická etika ctnosti	127
1.3.2	Křesťanská etika	128
1.4	Typy moderní etiky	129
1.4.1	Utilitarismus a pragmatismus	129
1.4.2	Etiky autonomie	129
1.4.3	Etika odpovědnosti	130
1.5	Některé základní etické kategorie	131
1.5.1	Odkud zlo	131
1.5.2	Svoboda a mravní jednání	132
1.5.3	Svědomy	133

1.5.4	Mravní zákon	135
1.5.5	Lidská důstojnost a základní lidská práva	136
2	Otázky praktické a sociální etiky	137
2.1	Smysl života	137
2.2	Přátelství a láska	138
2.3	Manželství a rodina	139
2.4	Etika v lidských vztazích	140
2.5	Etika a ekologie	141
2.6	Etika a ekonomika	142
2.7	Etika a politika	144
2.8	Mír a mezinárodní vztahy	145
2.9	Problémy drogové závislosti	146
2.10	Etika v kritických fázích života	147
	Základní a doporučená literatura	149